

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.12.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Bolu'nun Gerede ilçesinden başlayarak Karabük'e kadar uzanan 288 kilometrelik Gerede Çayı havzası, uzun süredir sanayi atıkları nedeniyle ağır çevresel tahribata uğramaktadır. Özellikle Gerede Deri ve Karma Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bünyesindeki fabrikaların, başta deri ve jelatin üretimi olmak üzere çeşitli sektörlerden çıkan kimyasal ve biyolojik atıkları arıtılmadan su kaynaklarına bıraktığı çeşitli bağımsız kaynaklarca kamuoyuna yansımaktadır.

15 Aralık 2025 tarihinde BirGün Gazetesi tarafından yayımlanan "Sanayi atıkları Gerede'yi öldürüyor: Zehir akıyor, sessizlik sürüyor" başlıklı haberde; Gerede Çayı Temiz Aksın Platformu (GEÇTAP) tarafından yapılan açıklamalarda, çayın suyunun "zehirlenmiş halde" olduğu, canlı yaşamının yok olduğu, bölge halkının ise ciddi şekilde sağlık, tarım ve hayvancılık yönünden etkilendiği ifade edilmiştir. Platform, "355 bin kişinin yaşadığı havzada, yüzlerce fabrikanın arıtmadan zehir boşalttığını", çayın çevresine yaydığı ağır kokunun ve ölü hayvan vakalarının halk arasında endişeye yol açtığını duyurmuştur.

GEÇTAP, Gerede Çayı boyunca yapılan gözlemlerde, su canlılarına rastlanmadığını, hayvan ölümlerinin arttığını, çayın su renginin siyahlaşmaya döndüğünü, havzanın genelinde ekosistem çöküntüsünün yaşandığını kamuoyuyla paylaşmıştır. Aynı haberde, yetkili kurumların uzun süredir sessiz kaldığına ve şeffaf bir izleme/raporlama süreci yürütülmediğine dair eleştiriler dikkat çekmektedir.

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Deri sanayi başta olmak üzere OSB faaliyetleri nedeniyle oluşan yüksek düzeydeki KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı), BOİ (Biyolojik Oksijen İhtiyacı), ağır metaller ve askıda katı madde kirliliği Gerede Çayı'nı sadece bir çevre sorunu değil, halk sağlığını doğrudan etkileyen bir kriz haline getirmiştir. Özellikle Filyos Nehri ve Karadeniz'e kadar uzanan etki zinciri göz önüne alındığında, bu durum Türkiye'nin su varlıklarının bütüncül yönetimi açısından da alarm vericidir.

Söz konusu çevresel tahribatın İklim Değişikliği, ÇED Yönetmelikleri, OSB Atıksu Standartları gibi temel çevresel yasal ve mevzuat düzenlemeleri açısından ne dereceye kadar ihlal edildiği, kirliliğin sorumlularının tespiti, cezai süreçlerin yürütülüp yürütülmediği, arıtma altyapılarının denetimi ve izleme sistemlerinin şeffaflığı gibi kritik konular kamuoyu nezdinde halen yanıtsızdır.

Bu bağlamda;

1. Gerede Deri ve Karma OSB bünyesinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin, atık su arıtma tesisleriyle ilgili denetim sonuçları nedir? Son 5 yılda yapılan denetim sayısı, uygulanan cezai işlemler ve kapatılan tesis sayısı nedir?
2. Gerede Çayı'na bırakılan sanayi atıklarının içeriğine ilişkin olarak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü veya Bakanlığınız tarafından yapılan laboratuvar analizlerinde hangi parametrelerde yasal sınır aşımaları tespit edilmiştir?
3. Çay üzerinde izleme yapan Çevresel Etki İzleme Programları kapsamında düzenli veri toplanmakta mıdır? Eğer toplanıyorsa, en güncel su kalitesi izleme verileri kamuoyuna açık olarak yayınlanacak mıdır?
4. Gerede Çayı Temiz Aksın Platformu (GEÇTAP) tarafından kamuoyuna sunulan tespitler Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Sivil toplumdan gelen bu raporlar doğrultusunda inceleme başlatılmış mıdır?
5. Gerede Çayı'ndaki kirliliğin Filyos Nehri'ni ve Karadeniz ekosistemini etkileyebileceği göz önüne alındığında, bu bölgelerde su kalitesi ve biyolojik çeşitlilik açısından yapılan bir etki analizi var mıdır?

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

6. Gerede OSB’de yer alan firmalara yönelik olarak son 5 yılda atık su yönetimi, arıtma tesisi kapasite uyumu, çevre izin ve lisans süreçleri kapsamında yapılan idari işlemler nelerdir? Hangi firmalar uyarılmış, hangi firmalara yaptırım uygulanmıştır?
7. Gerede Çayı’nın temizlenmesi, restorasyonu ve yeniden doğal ekosistemine kavuşturulması için Bakanlığınızca yürütülen veya planlanan kısa, orta ve uzun vadeli programlar nelerdir?
8. Su kaynaklarının kirlenmesiyle bağlantılı olarak halk sağlığı açısından bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır? Çevre sağlığı birimleri veya Sağlık Bakanlığı ile koordinasyon içinde yürütülen bir çalışma var mıdır?